

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา

บัณฑิตวิทยาลัย

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

104 514 การอนุรักษ์และสงวนรักษาจดหมายเหตุและสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรม
(Conservation and Preservation of Archives and Cultural Heritage)

2. จำนวนหน่วยกิต

3 หน่วยกิต (3-0-6)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการจดหมายเหตุและสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรม

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

รองศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สุธีรัตนภิรมย์

5. ภาควิชาการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

ภาคเรียนที่ 2 / ชั้นปีที่ 1

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)

-

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites)

-

8. วันเวลา และสถานที่เรียน

วันอาทิตย์ เวลา 9.25-12.05น.

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

23 พฤศจิกายน 2565

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อศึกษาหลักการอนุรักษ์และสงวนรักษา การป้องกันและรักษาสภาพแวดล้อมสำหรับการเก็บรักษาจดหมายเหตุและสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรม

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจหลักการอนุรักษ์และสงวนรักษา การป้องกัน และสภาพแวดล้อมต่างที่เหมาะสมกับการดูแลรักษาจดหมายเหตุและสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรมอย่างถูกวิธี

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

หลักการอนุรักษ์และสงวนรักษา เทคนิคและวิธีการป้องกัน และการจัดรักษาสภาพแวดล้อมสำหรับการเก็บรักษาจดหมายเหตุและสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรม

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	ตามความต้องการของนักศึกษาเฉพาะราย	ไม่มี	6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือตามที่นัดกับนักศึกษา

หมวดที่ 4 การพัฒนานักศึกษาตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (CLOs)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) ที่รายวิชารับผิดชอบ	กลยุทธ์การสอนตาม CLOs	กลยุทธ์สำหรับวิธีการวัดและประเมินผลตาม CLOs
CLO1 อธิบายวิธีการอนุรักษ์และสงวนรักษาเอกสารจดหมายเหตุในบริบทต่างๆ ได้	PLO4 แนะนำการจัดการจดหมายเหตุและสารสนเทศทางวัฒนธรรมตามหลักสากลได้ PLO5 วิเคราะห์บริบทและความต้องการขององค์กรเพื่อจัดการจดหมายเหตุและสารสนเทศมรดกวัฒนธรรมได้	- การบรรยายและอภิปรายในชั้นเรียนพร้อมยกตัวอย่างประกอบ	- การวัดและประเมินผลจากการทำกิจกรรมกลุ่ม การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ความเข้าใจจากการทำกิจกรรมและฝึกปฏิบัติในห้องเรียน
CLO2 ระบุ ปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่มีผลต่อการอนุรักษ์และสงวนรักษา		- การมอบหมายกิจกรรม เพื่อให้นักศึกษาได้แสดงถึงทักษะการคิดวิเคราะห์ มาใช้ในการอธิบายสาเหตุการเสื่อมสภาพและวางแผนเลือกวิธีการอนุรักษ์	- การวัดและประเมินผลนักศึกษาจากผลการทำรายงานหรืองานที่ได้รับมอบหมาย โดยประเมินจากระดับความรู้ ความเข้าใจ ต่อกระบวนการทำงาน การนำเสนอผลงาน
CLO3 วิเคราะห์โครงการการทำงานขององค์กรเพื่อเลือกแนวทางการอนุรักษ์และสงวนรักษาได้			

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ / รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้สอน
1	- แนะนำรายวิชา - หลักการและแนวคิดการอนุรักษ์ จดหมายเหตุและสารสนเทศมรดกทาง วัฒนธรรม	3	บรรยาย ประกอบ สื่อการสอนภาพนิ่ง PowerPoint	รศ.ดร.กรรณิการ์ สุธี รัตนภิรมย์
2	- หลักการและแนวคิดการอนุรักษ์ จดหมายเหตุและสารสนเทศมรดกทาง วัฒนธรรม	3	บรรยาย ประกอบ สื่อการสอนภาพนิ่ง PowerPoint	รศ.ดร.กรรณิการ์ สุธี รัตนภิรมย์
3	- ชนิดของวัสดุต่างๆ - ความสำคัญและความจำเป็นในการ ดูแลรักษาจดหมายเหตุและสารสนเทศ มรดกทางวัฒนธรรม	3	บรรยาย สื่อการสอนด้วย ภาพนิ่ง	รศ.ดร.กรรณิการ์ สุธี รัตนภิรมย์
4	- การหยิบยก เคลื่อนย้าย การบรรจุ หีบห่อ และการเลือกวัสดุที่เหมาะสม สำหรับการเก็บรักษาและจัดแสดง ทั้ง อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุ	3	บรรยาย ประกอบ สื่อการสอนภาพนิ่ง PowerPoint	รศ.ดร.กรรณิการ์ สุธี รัตนภิรมย์
5	- การเสื่อมสภาพของวัตถุจากปัจจัย ต่างๆ และการควบคุม	6	บรรยาย ประกอบ สื่อการสอนภาพนิ่ง PowerPoint ตัวอย่างจากวัตถุชนิดต่างๆ	รศ.ดร.กรรณิการ์ สุธี รัตนภิรมย์
6	- การป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้น ภายหลังการอนุรักษ์	6	บรรยาย ประกอบ สื่อการสอนภาพนิ่ง PowerPoint ตัวอย่างจากวัตถุชนิดต่างๆ	รศ.ดร.กรรณิการ์ สุธี รัตนภิรมย์
7	- อภิปรายกรณีศึกษาการอนุรักษ์และ สงวนรักษาวัสดุชนิดต่างๆ	3	อภิปรายกรณีศึกษาต่างๆ จาก ตัวอย่างการอนุรักษ์และสงวน รักษาที่ผ่านมา	รศ.ดร.กรรณิการ์ สุธี รัตนภิรมย์
8	- อภิปรายกรณีศึกษาการอนุรักษ์และ	3		รศ.ดร.กรรณิการ์ สุธี

สัปดาห์ที่	หัวข้อ / รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้สอน
	สงวนรักษาวัสดุชนิดต่างๆ			รัตนภิรมย์
9	การอนุรักษ์อินทรีย์วัตถุ	3	ศึกษาจากตัวอย่างจากวัตถุ ชนิดต่างๆ	รศ.ดร.กรรณิการ์ สุธี รัตนภิรมย์
10	การอนุรักษ์อินทรีย์วัตถุ	3	ศึกษาจากตัวอย่างจากวัตถุ ชนิดต่างๆ	รศ.ดร.กรรณิการ์ สุธี รัตนภิรมย์
11	การอนุรักษ์อินทรีย์วัตถุ	3	ศึกษาจากตัวอย่างจากวัตถุ ชนิดต่างๆ	รศ.ดร.กรรณิการ์ สุธี รัตนภิรมย์
12	การอนุรักษ์อินทรีย์วัตถุ	3	ศึกษาจากตัวอย่างจากวัตถุ ชนิดต่างๆ	รศ.ดร.กรรณิการ์ สุธี รัตนภิรมย์
13	ฝึกปฏิบัติการการอนุรักษ์	3	ศึกษาจากตัวอย่างจากวัตถุ ชนิดต่างๆ	รศ.ดร.กรรณิการ์ สุธี รัตนภิรมย์
14	ฝึกปฏิบัติการการอนุรักษ์	3	ศึกษาจากตัวอย่างจากวัตถุ ชนิดต่างๆ	รศ.ดร.กรรณิการ์ สุธี รัตนภิรมย์
15	นำเสนอผลการฝึกปฏิบัติงานและส่ง รายงาน	3	นักศึกษานำเสนอผลการ	รศ.ดร.กรรณิการ์ สุธี รัตนภิรมย์

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมิน
อภิปรายกรณีศึกษาการอนุรักษ์และ สงวนรักษาวัสดุชนิดต่างๆ	7, 8	50 %
นำเสนอผลการฝึกปฏิบัติงาน	15	50 %

เกณฑ์การประเมินผล

มีวิธีการให้คะแนน โดยใช้วิธี อิงเกณฑ์ อิงกลุ่ม อื่น ๆ

90	คะแนนขึ้นไป	A	70 – 74	คะแนน	C
85 – 89	คะแนน	B+	65 – 69	คะแนน	D+
80 – 84	คะแนน	B	60 – 64	คะแนน	D
75 – 79	คะแนน	C+	น้อยกว่า 59	คะแนน	F

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน**1. ตำราและเอกสารหลัก**

เอกสารประกอบการสอนของอาจารย์ผู้สอน

กรมศิลปากร. พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ .

2504 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พร้อมด้วยระเบียบ ประกาศ คำสั่ง มติคณะรัฐมนตรี และคำพิพากษาที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ : กรม. 2538.

จิราภรณ์ อรัณยนาถ. การป้องกันและกำจัดแมลงในพิพิธภัณฑสถาน โบราณสถาน และห้องสมุด. กรุงเทพฯ :

ส่วนวิทยาศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์ สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร. 2545.

จิราภรณ์ อรัณยนาถ. การจัดเก็บวัตถุพิพิธภัณฑสถาน. กรุงเทพฯ: สถาบันพิพิธภัณฑสถานการเรียนรู้แห่งชาติ. 2555.

ชมพูท พิศาสน์เศรษฐ. การอนุรักษ์ศิลปโบราณวัตถุเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์. 2547.

ธิติมา หวังธีระประเสริฐ. “การอนุรักษ์เครื่องปั้นดินเผาใต้ทะเล” ศิลปากร 35, 2 (2535) : 77-85.

นิคม มุสิกคามะ. วิชาการพิพิธภัณฑสถาน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

วรรณิภา ณ สงขลา. “การอนุรักษ์จิตรกรรมไทย.” วารสารไทย 14, 55 (กรกฎาคม-กันยายน 2537) : 26-33.

วิษญุตา ทองแดง. "ดิจิทัล" กับการอนุรักษ์ภาพเก่า.” เมืองโบราณ 30, 1 (มกราคม-มีนาคม 2547) : 66-71.

ศรีศักร วัลลิโภดม. “การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ปัญหาและแนวทางแก้ไข.” เมืองโบราณ 18, 2

(เมษายน - มิถุนายน 2535) : หน้า 6-22.

สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ. การดูแลรักษาศิลปโบราณวัตถุ. กรุงเทพฯ : ส่วนวิทยาศาสตร์

เพื่อการอนุรักษ์ สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ. 2539.

Graham-Bell, Maggie. Preventive conservation : a manual. Victoria, B.C. : British Columbia

Museums Association. 1986

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

ก่องแก้ว วีระประจักษ์. **การทำสมุดไทยและการเตรียมใบลาน**. กรุงเทพฯ : หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร. 2530.

_____. “การอนุรักษ์ใบลาน.” **ศิลปากร** 33, 5 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2532) : 23-33.

จิราภรณ์ อรัณยนาท. “วิทยาศาสตร์กับการอนุรักษ์วัตถุทางวัฒนธรรม.” **เมืองโบราณ** 18, 2 (เม.ย - มิ.ย . 2535) : 62-70.

พัชรี สาริกบุตร. **ความรู้เบื้องต้นในการซ่อมสงวนรักษาโบราณวัตถุและจิตรกรรมฝาผนัง**. กรุงเทพฯ : คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2523.

ฟิลเดน, เบอร์นาร์ด เอ็ม. **ข้อมูลเบื้องต้นในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร. 2531.

ศรีศักร วัลลิโภดม. “การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ปัญหาและแนวทาง.” **เมืองโบราณ** 18, 2 (เม.ย - มิ.ย 2535) : 6-22.

Subbaraman, S., “Effect of Light on Museum Object and in Control”. In Conservation, Preservation and Restoration, 1995.

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

จิราภรณ์ อรัณยนาท. “การอนุรักษ์โครงกระดูกที่โบสถ์ของคณะโดมินิกัน หมู่บ้านโปรตุเกส ตำบลสำเภาล่ม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” **ศิลปากร** 31, 6 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2531) : 76-83.

Climatology and conservation in museums. Rome : VIA Cavour. 1960.

Florian, M.Le., ET. Al **The Conservation of Artifacts made from Plat Materials**, 1990.

Keene, Suzanne. **Managing conservation in museums**. Oxford ; Boston : Butterworth-Heinemann. c2002.

Knell, Simon. **Care of collections**. London : Routledge. 1994.

Mills, John S. **The Organic chemistry of museum objects**. Oxford : Butterworth-Heinemann. 2003. c1994.

Pye, Elizabeth. **Caring for the past : issues in conservation for archaeology and museums**. London : James & James (Science Publishers). c2001.

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1.กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

- 1.1 การประเมินผลการเรียนการสอนโดยแบบประเมินรายวิชาของมหาวิทยาลัย
- 1.2 การอภิปรายกลุ่มระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

2.กลยุทธ์การประเมินการสอน

- 2.1 ผลการสอบปลายภาค
- 2.2 การทวนสอบผลการประเมินการเรียนรู้

3.การปรับปรุงการสอน

- 3.1 พุดคุยกับนักศึกษาและอาจารย์ผู้ร่วมสอนเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนาพัฒนาการสอน

4.การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

- 4.1 อาจารย์ประจำหลักสูตรตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา (คะแนน/เกรด) การให้คะแนนพฤติกรรมของนักศึกษา

5. การดำเนินการทบทวน และการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

- 5.1 ปรับปรุงรายวิชาตามข้อเสนอแนะจากอาจารย์ประจำหลักสูตรและผลทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ 4
- 5.2 เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในการประยุกต์ความรู้ที่มาจากงานวิจัย ประสบการณ์จากอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษท่านอื่นๆ